

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.5.2016
COM(2016) 334 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Λετονίας για το 2016

**και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της
Λετονίας για το 2016**

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Λετονίας για το 2016

και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Λετονίας για το 2016

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής²,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 26 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης⁴, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2016 σχετικά με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Οι προτεραιότητες της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 17-18 Μαρτίου 2016. Στις 26 Νοεμβρίου 2015, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης⁵, στην οποία δεν προσδιόρισε τη Λετονία ως ένα από τα κράτη μέλη για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ⁶. Η παρούσα σύσταση εγκρίθηκε από το

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² COM(2016) 334 final.

³ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059 και P8_TA(2016)0060.

⁴ COM(2015) 690 final.

⁵ COM(2015) 691 final.

⁶ COM(2015) 692 final.

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18-19 Φεβρουαρίου 2016 και εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 8 Μαρτίου 2016. Ως χώρα με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, η Λετονία πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της σύστασης.

- (2) Η έκθεση χώρας του 2016 για τη Λετονία⁷ δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2016. Αξιολογήθηκε η πρόοδος της Λετονίας όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών για τη χώρα συστάσεων που είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο στις 14 Ιουλίου 2015 και η πρόοδος της Λετονίας προς την κατεύθυνση της επίτευξης των εθνικών στόχων της στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- (3) Στις 14 Απριλίου 2016, η Λετονία υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2016 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2016. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (4) Οι συναφείς ειδικές ανά χώρα συστάσεις εξετάστηκαν κατά τον προγραμματισμό των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να προβεί σε επανεξέταση του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων και να προτείνει τροποποιήσεις. Η Επιτροπή έχει παράσχει περισσότερες λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίο θα κάνει χρήση αυτής της διάταξης στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση⁸.
- (5) Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2016, η Λετονία ζήτησε προσωρινή απόκλιση κατά 0,5 % του ΑΕΠ από την απαιτούμενη πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου στόχου το 2017, προκειμένου να ληφθούν υπόψη μεγάλες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με θετικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, κυρίως όσον αφορά τη μεταρρύθμιση που είναι σε εξέλιξη στον τομέα της υγείας με βάση τη στρατηγική στον τομέα της υγείας για την περίοδο 2014-2020. Οι λεπτομέρειες της μεταρρύθμισης συνοψίζονται στο πρόγραμμα σταθερότητας. Στόχος είναι να αυξηθεί η δημόσια χρηματοδότηση για τον τομέα της υγείας στο 4 % του ΑΕΠ μέχρι το 2020 σε σύγκριση με ποσοστό 3 % του ΑΕΠ το 2015. Εκτιμάται ότι η πλήρης εφαρμογή της μεταρρύθμισης θα αυξήσει την απασχόληση κατά 0,6 % και το επίπεδο του ΑΕΠ κατά 2,2 % έως το 2023, γεγονός που θα έχει θετικό αντίκτυπο στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μακροπρόθεσμα. Ο θετικός αντίκτυπος στην ανάπτυξη και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών εκτιμάται ως εύλογος. Επί του παρόντος η Λετονία μπορεί να αξιολογηθεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις για την αιτούμενη προσωρινή απόκλιση το 2017, υπό τον όρο ότι θα εφαρμόσει επαρκώς τις συμφωνημένες μεταρρυθμίσεις, που θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ωστόσο, το ύψος της επιτρεπόμενης προσωρινής απόκλισης εξαρτάται από την τήρηση της ελάχιστης τιμής αναφοράς (ήτοι διαρθρωτικό έλλειμμα της τάξης του 1,7 % του ΑΕΠ).

⁷ SWD(2016) 82 final.

⁸ COM(2014) 494 final.

Συνεπώς, από τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016 προκύπτει ότι υπάρχει περιθώριο για πρόσθετη προσωρινή απόκλιση κατά 0,1 % του ΑΕΠ το 2017.

- (6) Επί του παρόντος η Λετονία υπάγεται στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2016 η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου, προκειμένου αυτό να ανέλθει στο 0,5 % του ΑΕΠ το 2019. Η προγραμματισμένη πορεία προσαρμογής προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου — έλλειμμα 1 % του ΑΕΠ σε διαρθρωτικούς όρους — λαμβάνει υπόψη τις αιτούμενες αποκλίσεις που συνδέονται με τη συστημική μεταρρύθμιση του συστήματος συνταξιοδότησης το 2017 και το 2018 και τη μεγάλη διαρθρωτική μεταρρύθμιση στον τομέα της περίθαλψης υγείας για την περίοδο 2017-2019. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να ανέλθει στο 40 % το 2016, πριν υποχωρήσει στο 38 % το 2018. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι εύλογο. Ωστόσο, δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς τα μέτρα στήριξης των προβλεπόμενων στόχων για το έλλειμμα από το 2017 και μετά. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2016, η συνολική αξιολόγηση επισημαίνει κίνδυνο κάποιας απόκλισης το 2016 και, σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, το 2016 και το 2017 από κοινού. Το Συμβούλιο, με βάση την αξιολόγησή του για το πρόγραμμα σταθερότητας και λαμβανομένων υπόψη των εαρινών προβλέψεων του 2016 της Επιτροπής, είναι της γνώμης ότι η Λετονία αναμένεται να συμμορφωθεί σε γενικές γραμμές με τις διατάξεις του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Ωστόσο, θα χρειαστεί να ληφθούν περαιτέρω μέτρα, για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση το 2016.
- (7) Η προσφορά εργατικού δυναμικού περιορίζεται από τη συρρίκνωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας και η αύξηση των μισθών υπερβαίνει την παραγωγικότητα, με αποτέλεσμα να απειλείται η ανταγωνιστικότητα ως προς το κόστος. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να ληφθούν μέτρα για την αύξηση της απασχολησιμότητας και τη βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου, προκειμένου να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητα.
- (8) Το ποσοστό των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στη Λετονία είναι μεταξύ των υψηλότερων στην ΕΕ. Εκτελούνται προπαρασκευαστικές εργασίες προκειμένου να θεσπιστεί ελάχιστο εισόδημα, αλλά η εφαρμογή του είναι αβέβαιη και η καθολική του εφαρμογή αποδυναμώνεται λόγω του δημοσιονομικού κόστους. Επιπλέον, η επάρκεια των παροχών κοινωνικής πρόνοιας δεν έχει βελτιωθεί από το 2009, γεγονός που εμποδίζει την αποτελεσματική μείωση της φτώχειας. Η μεταρρύθμιση σχετικά με το ελάχιστο εισόδημα αναμένεται να μειώσει τον υφιστάμενο κατακερματισμό της κοινωνικής πρόνοιας και να αποτελέσει κίνητρο για την απασχόληση.
- (9) Η κάλυψη των μέτρων ενεργοποίησης εξακολουθεί να είναι χαμηλή, ιδίως για τους μακροχρόνια άνεργους. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με την κακή κατάσταση της υγείας και τις ανεπαρκείς κοινωνικές υπηρεσίες, εμποδίζει την αποτελεσματική επανένταξη στην αγορά εργασίας. Η αύξηση της υιοθέτησης μέτρων ενεργοποίησης θα μπορούσε να τονώσει την απασχόληση.
- (10) Η περιορισμένη δημόσια χρηματοδότηση της περίθαλψης υγείας, οι εγγενείς διαρθρωτικές αδυναμίες, οι υψηλές άμεσες πληρωμές από τους ασθενείς και η μη βέλτιστη σχέση κόστους/αποτελεσματικότητας έχουν ως αποτέλεσμα να μην καλύπτονται πολλές από τις ανάγκες περίθαλψης υγείας του πληθυσμού. Αν και έχει

δοθεί προτεραιότητα στην πρόσβαση σε περίθαλψη για κρίσιμες ιατρικές περιπτώσεις, οι δημοσιονομικοί περιορισμοί περιορίζουν την παροχή υπηρεσιών εν γένει.

- (11) Παρόλο που η Λετονία έχει σημειώσει πρόοδο ως προς τη μεταρρύθμιση του συστήματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συγκεκριμένα παρέχοντας κίνητρα με τα οποία επιβραβεύεται η ποιότητα και καθιερώνοντας ανεξάρτητο σύστημα διαπίστευσης, είναι απαραίτητη η βελτίωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως όσον αφορά τη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών και τη δημιουργία ρυθμιστικού πλαισίου για τα προγράμματα μαθητείας, με σκοπό να βελτιωθεί η ποιότητα και η διαθεσιμότητά τους. Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να διαδραματίσουν ρόλο στην ανάπτυξη των προγραμμάτων μαθητείας, όπως προβλέπεται στον νόμο για την επαγγελματική εκπαίδευση.
- (12) Οι επενδύσεις παρουσιάζουν στασιμότητα λόγω προβλημάτων όσον αφορά την καινοτομία, αδυναμιών του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της μείωσης του μεγέθους του εργατικού δυναμικού. Η χαμηλή ώθηση της καινοτομίας και ο κατακερματισμός της ερευνητικής βάσης παρεμποδίζουν την ταχεία και αποτελεσματική μετάβαση της Λετονίας προς δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και μεγαλύτερης έντασης γνώσης. Το χαμηλό επίπεδο προστασίας των επενδυτών κατά την εφαρμογή του συστήματος αφερεγγυότητας, σε συνδυασμό με τις ανεπάρκειες της δημόσιας διοίκησης, συνιστούν πρόσθετο εμπόδιο για τις επενδύσεις.
- (13) Η κυβέρνηση έχει λάβει μέτρα για τη μείωση του υφιστάμενου κατακερματισμού της δημόσιας ερευνητικής βάσης, τη βελτίωση της ποιότητάς της και την ενίσχυση της ικανότητας καινοτομίας του επιχειρηματικού τομέα. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, τόσο οι δημόσιες επενδύσεις όσο και οι επενδύσεις των επιχειρήσεων σε έρευνα και καινοτομία εξακολουθούν να είναι πολύ χαμηλές σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ. Πρέπει να συνεχιστεί η ενοποίηση της ερευνητικής βάσης, παράλληλα με την αύξηση του αριθμού των ερευνητών και την ποιότητα της έρευνας. Η πλήρης εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων με βάση τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης και η πλήρης χρήση όλων των υφιστάμενων εργαλείων πολιτικής θα μπορούσε να παράσχει κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις στην καινοτομία.
- (14) Το καθεστώς αφερεγγυότητας θεωρείται από τις επιχειρήσεις εμπόδιο για τις επενδύσεις, δεδομένου ότι τα ποσοστά ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων είναι χαμηλά και οι διαχειριστές υπόκεινται σε ελάχιστη εποπτεία.
- (15) Η Λετονία ανέλαβε αρκετές πετυχημένες πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας του δικαστικού συστήματος. Ωστόσο, το καθεστώς πρόληψης της σύγκρουσης συμφερόντων των δημοσίων υπαλλήλων, μολοντί ολοκληρωμένο, είναι περίπλοκο και δύσκαμπτο, καθώς δίνει προτεραιότητα στην τυπική συμμόρφωση και όχι στην ουσία της εκάστοτε περίπτωσης. Επιπλέον, η υπηρεσία καταπολέμησης της διαφθοράς έχει αποδυναμωθεί λόγω εσωτερικών εντάσεων, με αποτέλεσμα να αποσταθεροποιηθεί και να μειωθεί η εμπιστοσύνη του κοινού στο έργο της και στην πρόθεσή της να δοθεί προτεραιότητα σε πολύκροτες υποθέσεις.
- (16) Οι γενικές ανεπάρκειες της δημόσιας διοίκησης, που οφείλονται κατά κύριο λόγο στη μεγάλη εναλλαγή προσωπικού, οι καθυστερήσεις στη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα και οι αδυναμίες στη διαχείριση έργων δεν συμβάλλουν στη δημιουργία ευνοϊκού επενδυτικού περιβάλλοντος. Δεν υφίσταται κατάλληλη σύνδεση των αποδοχών του δημόσιου τομέα με τις ευθύνες.

- (17) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε συνολική ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Λετονίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2016 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Λετονία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Λετονία αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.
- (18) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του⁹ αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Λετονία να λάβει μέτρα το 2016 και το 2017 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει ότι η απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς την κατεύθυνση της επίτευξης του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2016 και το 2017 θα περιοριστεί στο επίδομα που συνδέεται με τη συστημική μεταρρύθμιση του συστήματος συνταξιοδότησης και τη μεγάλη διαρθρωτική μεταρρύθμιση στον τομέα της περίθαλψης υγείας. Να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνση των χαμηλών εισοδημάτων με την αξιοποίηση μιας ευνοϊκής για την ανάπτυξη μετατόπισης της φορολογίας προς περιβαλλοντικούς φόρους και φόρους ακίνητης περιουσίας και με την αύξηση της φορολογικής συμμόρφωσης.
2. Να βελτιώσει την επάρκεια των παροχών κοινωνικής πρόνοιας και να επιταχύνει τη λήψη μέτρων στήριξης των αποδεκτών για εύρεση και διατήρηση εργασίας, μεταξύ άλλων με αυξημένη κάλυψη των μέτρων ενεργοποίησης. Να επιταχύνει τη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης, να θεσπίσει ρυθμιστικό πλαίσιο για τα προγράμματα μαθητείας με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και να αυξήσει την προσφορά τους. Να βελτιώσει την προσβασιμότητα, την ποιότητα και την οικονομική αποδοτικότητα του συστήματος περίθαλψης υγείας.
3. Να συνεχίσει την ενοποίηση των ερευνητικών ιδρυμάτων και να παράσχει κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις στον τομέα της καινοτομίας. Να ενισχύσει το καθεστώς πρόληψης της σύγκρουσης συμφερόντων και να θεσπίσει κοινό νομικό πλαίσιο για όλους τους δημόσιους υπαλλήλους. Να αυξήσει τη λογοδοσία και τη δημόσια εποπτεία των διαχειριστών αφερεγγυότητας.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

---

⁹ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.